

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Філологічний факультет
Кафедра філософії та культурології

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

Філософія знакових систем (філософські основи семіотики)

(назва навчальної дисципліни)

вибіркова

(вказати: обов'язкова / вибіркова)

Освітньо-професійна програма _____

(назва програми)

Спеціальність _____

(вказати: код, назва)

Галузь знань _____

(вказати: шифр, назва)

Рівень вищої освіти _____

перший (бакалаврський)

(вказати: перший бакалаврський/другий магістерський)

_____ (назва факультету/інституту, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаною освітньо-професійною програмою)

Мова навчання **українська, англійська**

(вказати: на якій мові читається дисципліна)

)

Розробники: **к.філос.н., доц. Балінченко Світлана Петрівна**

(вказати авторів (викладач (ів)), їхні посади, наукові ступені, вчені звання)

Профайл викладача

[http://www.philosophy.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/02personnel&data\[3614\]\[caf_pers_id\]=2026&commands\[3614\]=item](http://www.philosophy.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/02personnel&data[3614][caf_pers_id]=2026&commands[3614]=item) (посилання на сторінку кафедри з інформацією про

викладача (-ів))

Контактний тел. _____

E-mail: s.balinchenko@chnu.edu.ua

Сторінка курсу в Moodle <https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=1354>

Консультації

Онлайн-консультації: вівторок 16:00

Очні консультації: за попередньою домовленістю.

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни).

Курс «Філософія знакових систем» є необхідною складовою частиною вивчення знаків, символів і знакових систем, а також теорії інтерпретації, в широкому контексті (філософському, лінгвістичному, урбаністичному, технологічному, соціальному). Курс дає можливість здобути теоретичні знання та практичні навички, необхідні для проведення наукових досліджень, спрямованих на вивчення і зіставлення семіотичних явищ. Курс передбачає ознайомлення з соціокультурними чинниками виникнення і розвитку знакових систем; визначення специфіки семіотичних моделей дослідження тексту (лінгвістичного й об'єктного) та дискурсу; формування навичок та вмій аналізу знакових систем у їх взаємопов'язаності та зумовленості інформаційним простором.

2. Мета навчальної дисципліни: формування у студентів цілісного уявлення про семіотичні підходи до знаку, символу, дискурсу, інтерпретації, а також оволодіння теоретичними засадами та практичними навичками операцій зі знаками й формування методологічної бази для аналізу та зіставлення символів і знаків, різних типів дискурсу на основі моделей інтерпретації соціокультурного простору.

Завдання дисципліни. Компетентності, що формуються (компетентності для технічних спеціальностей орієнтовно, **на прикладі ОПП «Архітектура будівель і споруд»**):

Загальні компетентності

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу нових ідей при діях в нестандартних ситуаціях.

ЗК02. Здатність планувати свою діяльність працюючи автономно.

ЗК05. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК06. Здатність самостійно оволодівати знаннями

ЗК07. Навички виконувати пошук, оброблення та аналіз інформації з різних усних, письмових та електронних джерел.

ЗК08. Здатність працювати в команді, використовуючи навички міжособистісної взаємодії.

ЗК09. Здатність спілкуватися державною мовою з представниками інших професійних груп різного рівня для донесення до фахівців і нефахівців інформації та власного досвіду в галузі професійної діяльності.

ЗК13. Здатність складати тексти, робити презентації та повідомлення для аудиторії та широкого загалу державною та (або) іноземними мовами.

ЗК15. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

3. Пререквізити. Дисципліни та курси, які здобувач вищої освіти має вивчити до початку або разом із цією дисципліною, що підвищує ефективність засвоєння курсу: загальний курс філософії.

4. Результати навчання (програмні результати наведено для технічних спеціальностей орієнтовно, **на прикладі ОПП «Архітектура будівель і споруд»**):

ПРН02. Застосовувати базові професійні й наукові знання в галузі соціально-гуманітарних та економічних наук у пізнавальній та професійній діяльності.

ПРН03. Демонструвати навички усного та письмового спілкування державною та іноземними мовами, використовуючи навички міжособистісної взаємодії, працюючи в міжнародному контексті з фахівцями та нефахівцями в галузі, з використанням сучасних засобів комунікації.

В результаті опанування курсу студент повинен:

В результаті опанування курсу студент повинен:

Знати:

- проблематику та основні методологічні положення семіотики, семіології та сигніфіки, комунікативної практичної філософії, загальної семантики;
- засади виникнення та розвитку знакових систем, мати уявлення про асиметрію мозку, антропосеміоз, полюси і вісі антропосеміозу, внутрішній світ та життєсвіт;
- операції зі знаками і символами, а також можливості їх застосування у процесі освітньої, практичної та наукової діяльності.

Вміти:

- визначати у соціокультурному контексті семіотичні явища: знак, символ, значення, термін, дискурс, діалог, текст, інтерпретатор, інтерпретант;

- використовувати методики інтерпретації та реконструкції семіотичних структур, мати уявлення про контекст, інтенцію, фрейми, імплікатури;
- здійснювати операції категоризації та співвіднесення на основі семіотичного аналізу в процесі освітньої та наукової діяльності.

5. Опис навчальної дисципліни

5.1. Загальна інформація

Філософія знакових систем											
Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин					Вид підсумкового контролю	
			кредитів	годин	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота		індивідуальні завдання
Денна	5	10	3	90	15		15		60		залік

5.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р		л	п	лаб	інд	с.р
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 1. Теорія та історія семіотики											
Тема 1. Теорія семіотики	11	2	2			7						
Тема 2. Історія семіотики	11	2	2			7						
Тема 3. Семіоз	12	2	2			8						

Тема 4. Антропосеміотика	10	1	1			8						
Разом за змістовим модулем 1	44	7	7			30						
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 2. Особливості формування і функціонування знакових систем											
Тема 1. Дискурс і діалог	11	2	2			7						
Тема 2. Знакові системи у соціальних практиках	11	2	2			7						
Тема 3. Операції зі знаками у соціокультурному просторі	12	2	2			8						
Тема 4. Основи семіотичного аналізу	12	2	2			8						
Разом за змістовим модулем 2	46	8	8			30						
Усього годин	90	15	15			60						

5.3. Зміст завдань для самостійної роботи

№ завдання	Назва теми
Теорія та історія семіотики	
1	Тема 1. Теорія семіотики Буття, мислення і мова. Теорія знаків: загальні положення. Структура і функції знаку. Семіотичний трикутник Ч. Пірса. Рівні абстрагування за А. Кожибські. <i>Пошук знаків і символів у соціокультурному просторі (психогеографічний дрейф)</i>

2	<p>Тема 2. Історія семіотики</p> <p>Семіологічний поворот у філософії. Історія семіотики: семіологія, сигніфіка, семіотика. Філософія імені, філософія предиката та філософія егоцентричних слів. <i>Порівняння вторинного значення символів в різних культурах.</i></p>
3	<p>Тема 3. Семіоз</p> <p>Асиметрія мозку з точки зору психології, філософії та лінгвістики. Семіоз: предмет семіотичного дослідження. Механізми абстрагування і заміщення. <i>Порівняльний аналіз лінгвістичних і соціальних знаків.</i></p>
4	<p>Тема 4. Антропосеміотика</p> <p>Umwelt та Innenwelt. Співвіднесення символу, терміну, знаку і значення. Символічні світи: мова, мистецтво, релігія. <i>Вивчення символічного тексту на прикладі міста: урбаністика, топоніміка, літературний текст міста.</i></p>
<p>Особливості формування і функціонування знакових систем</p>	
5	<p>Тема 1. Дискурс і діалог</p> <p>Мисленнєва та мовна діяльність людини у культурно-історичному вимірі. Поняття дискурсу в філософії. Ідеальна та реальна комунікація. Комунікативна та стратегічна дії. Діалог. Категорії інакшості. <i>Аналіз дискурсів у філософії і мовознавстві: методика і обмеження.</i></p>
6	<p>Тема 2. Знакові системи у соціальних практиках</p> <p>Мова та мовлення у різних соціальних практиках: функціонування знакової системи. Референція. Пояснення, тлумачення та розуміння. Категоризація та співвіднесення. Семіотичні моделі у ЗМІ. <i>Порівняння перлокутивного ефекту різних дискурсів стосовно однієї події.</i></p>
7	<p>Тема 3. Операції зі знаками у соціокультурному просторі</p> <p>Первинна мовна особистість і вторинна мовна особистість. Білінгвізм і диглосія. Лакуни. Інтерференція. Засоби збагачення знакових систем. <i>Вивчення мови як засвоєння знакової системи: українська, їдиш, французька, латина, англійська,</i></p>

	<i>російська, ієрит – в полі білінгвізму і диглосії. Переклад під кутом зіставлення знакових систем.</i>
8	Тема 4. Основи семіотичного аналізу Піраміда антропосеміозу. Полюси та вісі. Аналіз фреймів та імплікатур. Контент-аналіз. Аналіз міфологем інформаційного простору. <i>Дискурс реклами як апеляція до семіотичної компетентності: аналіз зразків дискурсів.</i>
9	Виконання самостійних проєктів (вивчення знаків і символів у соціокультурному просторі.)

6. Система контролю та оцінювання

Види та форми контролю

Форми поточного контролю: есе, аналітично-дослідницька робота (укладання блок-схем, зіставлення знаків, символів, контекстів); спостереження за семіотичними явищами та соціальними практиками (проведення психогеографічного дрейфу); контент-аналіз дискурсів.

Форма підсумкового контролю: залік.

Засоби оцінювання

- контрольні роботи;
- проєкти (індивідуальні та командні дослідницько-творчі проєкти)
- есе;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання з філософських основ семіотики є досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни.

Оцінка /А/ «Відмінно» /зараховано/ - /90-100 балів/ виставляється, якщо студент:

- виявив повне знання теоретичного матеріалу на рівні першоджерел, навчальних підручників, посібників, лекцій згідно з навчальною програмою;
- вільно володіє поняттєво-категорійним апаратом курсу;
- уміє творчо використовувати основні ідеї та принципи семіотики до аналізу текстів і дискурсів.

Оцінка /В/ «Добре» /зараховано/ - /80-89/ виставляється, якщо студент:

- знає теоретичний матеріал курсу;
- орієнтується в першоджерелах, знає їх основні ідеї;
- володіє основними принципами і методами аналізу дискурсу;
- вміє пов'язувати теоретичний матеріал з практикою аналізу тексту;
- на достатньому рівні використовує основні ідеї та принципи семіотики до аналізу текстів і дискурсів.

На оцінку /С/ «Добре» /зараховано/ - /70-79/ заслуговує студент, що:

- вільно орієнтується у програмному матеріалі і першоджерелах має системне знання;
- володіє мовою семіотики, її понять і категорій;
- аргументує свої відповіді прикладами з історії семіотики;
- вміє пов'язувати теоретичний матеріал з практикою аналізу тексту на достатньому рівні.

На оцінку /D/ «Задовільно» /зараховано/ - /60-69/ заслуговує студент, що:

- орієнтується в основних положеннях матеріалу підручників і лекційного курсу;
- знає основні ідеї першоджерел, але не може повністю розкрити їх зміст;

- несистематизоване знання програмного матеріалу, відсутність конкретного аналізу питань, поверховість викладу;
- вміє пов'язувати теоретичний матеріал з практикою аналізу тексту за наявності опори.

Оцінка /E/ «Задовільно» /зараховано/ - /50-59/ виставляється студенту, який:

- виявив поверхові знання програмного матеріалу;
- не здатний аргументувати свою відповідь;
- називає основні ідеї, принципи, категорії семіотики, але глибоко не знає їх змісту і функціонального призначення;
- вміє аналізувати окремі аспекти тексту, за наявності опори.

Оцінка /FX/ «Незадовільно» /не зараховано/ - /35-49/ виставляється студенту, який:

- не засвоїв більше половини програмного матеріалу;
- не знає змісту першоджерел;
- не володіє основними поняттями і категоріями семіотики;
- не може проаналізувати окремі аспекти тексту, навіть за наявності опори.

Оцінка /F/ «Незадовільно» /не зараховано/ - /1-34/ виставляється студенту, який:

- не орієнтується у програмному матеріалі і першоджерелах

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)								Кількість балів (залік)	Сумарна кількість балів
Змістовий модуль №1				Змістовий модуль № 2					
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	40	100
7	7	8	8	7	7	8	8		

7. Рекомендована література

7.1. Базова (основна)

1. Brighenti, A. (2007), Visibility: A Category for the Social Sciences. In: Current Sociology. 55(3), 323-342. <https://doi.org/10.1177/0011392107076079>.
2. Bussey, M. (2014), CLA as Process: Mapping the Theory and Practice of the Multiple. In: J of Fut Studies. 18(4), 45-58.
3. Forster, E./Taylor I. (2021), Asking the fox to guard the chicken coop: In defense of minimalism in the ethics of war and peace. In: Journal of International Political Theory. 1–19. <https://doi.org/10.1177/1755088220985882>.
4. Krapivnyk, G. (2020), Apocalyptic Motifs and Images in Media Texts on Brexit and Ukrainian Elections. In: Przegląd Wschodnioeuropejski. XI/2, 117-129.
5. Swartwood, J. (2017). Fanciful Examples. Metaphilosophy. doi: 10.1111/meta.12234
6. Барт Р. Обрані роботи (укр. - https://chtyvo.org.ua/authors/Roland_Barthes/)
7. Ван Дейк Т.А. Язык. Познание. Коммуникация [Текст] / Т.А. ван Дейк пер. [с англ., сост. В.В. Петрова; под ред. В.И. Герасимова]. – М. : Прогресс, 1989. – 312 с.
8. Ділі Дж. Основи семіотики [Текст] / Дж. Ділі. – Львів : Арсенал, 2000. – 260 с. (онлайн - https://chtyvo.org.ua/authors/Deely_John/)
9. Дротянко Л.Г. Філософські проблеми мовознавства : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів [Текст] / Л.Г. Дротянко. – К. : Навчальна книга, 2002. – 128 с.
10. Єрмоленко А.М. Комунікативна практична філософія : Підручник [Текст] / А.М. Єрмоленко. – К. : Лібра, 1999. – 446 с. (онлайн - https://chtyvo.org.ua/authors/Yermolenko_Anatolii/)

11. Колотілова Н. Діалог та дискурс (логіко-когнітивний аналіз) [Текст] / Н. Колотілова // Філософська думка. – 2000. - № 2. – С. 16-26.
12. Левінас Е. Між нами: дослідження Думки-про-іншого [Текст] / Е. Левінас [пер. з фр. В. Куринського] – К. : Дух і літера: Задруга, 1999. – 294 с.
13. Навроцький В. Логічні теорії діалогу і дискурсу: когнітивний підхід [Текст] / В. Навроцький // Філософська думка. – 2001. – № 3. – С. 17-28.
14. Почепцов Г.Г. Теория коммуникации [Текст] / Г.Г. Почепцов. – М. : «Рефл-бук» ; К. : «Ваклер», 2001. – 480 с.

7.2. Допоміжна

15. Bauman, Z. (2000). Am I my brother's keeper? European Journal of Social Work, 3(1), 5-11.
16. Chandler, D. Semiotics for Beginners. Retrieved from <http://visual-memory.co.uk/daniel/Documents/S4B/sem01.html>
17. Chapman S. Paul Grice, Philosopher and Linguist [Text] / S. Chapman. – London : Palgrave Macmillan, 2005. – 248 p.
18. Chapman S. Philosophy for Linguists : an introduction [Text] / S. Chapman. – New York : Routledge, 2003. – 192 p.
19. Cook G. The Discourse of Advertising [Text] / G. Cook. – New York : Routledge, 2006. – 256 p.
20. Face to face with Levinas. (1986). Edited by Richard A. Cohen. New York: State University of New York Press.
21. Korzybsky, A. (1921). Manhood of Humanity. New York: E. P. Dutton & Company. Retrieved from <http://www.gutenberg.org, Ebook 25457>
22. Media Theory and Semiotics: Key Terms and Concepts. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://faculty.georgetown.edu/irvinem/theory/Theory-KeyTerms.html>
23. Moles, A. (1973). Sociodynamique de la culture. Paris: Mouton. Retrieved from http://www.yanko.lib.ru/books/cultur/mol_sociodinamika_cult-l.pdf
24. Searle, R. J. (1968). Austin on Locutionary and Illocutionary Acts. The Philosophical Review, 77(4), 405-424.
25. Stainton R.J. Philosophical Perspectives on Language [Text] / R.J. Stainton. – Ontario : Broadway Press, 1996. – 258 p.
26. Taylor, Ch. (1991). Malaise of Modernity. Toronto: House of Anansi Press.
27. The Cambridge Companion to Bertrand Russell [Text] / ed. by N. Griffin. – New York : Cambridge University Press, 2003. – 550 p.
28. Zillmann D. Hostility and Aggression [Text] / D. Zillman. – Hillsdale : Erlbaum, 1979. – 422 p.
29. Аристотель. Поетика (<https://chtyvo.org.ua/authors/Aristotle/>)
30. Вітгенштайн Л. Логіко-філософський трактат / Філософські дослідження (https://chtyvo.org.ua/authors/Wittgenstein_Ludwig/)
31. Гурко Е. Деконструкція: тексти и інтерпретація [Текст] / Е. Гурко. – Минск : Экономпресс, 2001. – 320 с.
32. Жоль К.К. Мысль, слово, метафора: Проблема семантики в философском освещении [Текст] / К.К. Жоль. - К. : Наукова думка, 1984. – 260 с.
33. Жоль К.К. Язык как практическое сознание (философский анализ) [Текст] / К.К. Жоль. - К. : Высшая школа, 1990. – 288 с.
34. Йосипенко О.М. Від мови філософії до філософії мови: Проблема мови у французькій філософії другої половини ХХ – початку ХХІ століть. – Київ: Український Центр духовної культури, 2012. – 479 с.
35. Після філософії: кінець чи трансформація? [зб. статей] - К.: Четверта хвиля, 2000. – 432 с.
36. Сосюр Ф. де. Курс загальної лінгвістики [Текст] / Ф. де Сосюр [пер. з фр. А Корнійчука, К. Тищенко]. - К. : Основи, 1998. – 324 с.

8. Інформаційні ресурси

Електронні бібліотеки:

1. <http://www.philsci.univ.kiev.ua/biblio/index.htm> Електронна бібліотека кафедри філософії та методології науки філософського факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка.
2. <http://www.nbuv.gov.ua/> Бібліотека ім. В.Вернадського.
3. <http://lib-gw.univ.kiev.ua/> Бібліотека ім. Максимовича Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

4. <http://www.filosof.com.ua/> Інститут філософії НАН України імені Григорія Сковороди.
  5. <http://plato.stanford.edu/> Філософська енциклопедія Стенфордського університету. (Англійською мовою).
- Індексовані журнали:
6. *Journal of Applied Hermeneutics* (Archives)
<https://journalhosting.ucalgary.ca/index.php/jah/issue/archive>
  7. *Journal Meta: Research in Hermeneutics, Phenomenology, and Practical Philosophy* (Archives) <https://www.metajournal.org/archive.php>
  8. *The American Journal of Semiotics* (<https://www.pdcnet.org/ajs/onlinefirst>)
  9. *Social Semiotics* (<https://www.tandfonline.com/loi/csos20>)

Додаток 1. Зміст завдань

№	Завдання (додаток до syllabus з ФІЛОСОФІЯ ЗНАКОВИХ СИСТЕМ)	Бали макс.	Тиждень навч., сем	Дата дедлайну (письм.)	Зміст завдання	Компетентності***, корисні профнавички, поради
*	<p>Ключові поняття і принципи семіотики (ознайомче)</p> <p>Додаткові електронні довідкові ресурси / журнали (англ., для підготовки завдань і доповідей):</p> <p>The American Journal of Semiotics https://www.pdcnet.org/ajs/onlinefirst https://bit.ly/32k2V0m (abstracts)</p> <p>Social Semiotics (open access) https://www.tandfonline.com/journals/csos20</p> <p>Meta: Research in Hermeneutics, Phenomenology, and Practical Philosophy (Archives) https://www.metajournal.org/archive.php</p> <p>Stanford Encyclopedia of Philosophy https://plato.stanford.edu/entries/peirce-semiotics/ (Ч. Пірс); https://plato.stanford.edu/entries/semiotics-medieval/ (історія семіотики)</p>	4	Т 1-5 Усне обговорення: Сем 1		<p>Базові ресурси з семіотики:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ділі, Джон. Основи семіотики (укр) (https://bit.ly/3u1rfjz) – передмова автора, Розділ II, Розділ IV. • Сосюр, Фердінан де. Курс загальної лінгвістики (укр) (https://bit.ly/3ubKgj9) – сс. пдф 15-17; 45-52. • Sebeok, Thomas A. Signs: an introduction to semiotics (англ) (https://bit.ly/3H1Tico) – Розділи 1-2. • Latour, Bruno. On the Modern Cult of the Factish Gods (англ) (https://bit.ly/3IpWgBA) – сс. пдф 47-51 <p>Завдання:</p> <p>1. <i>Визначте поняття однієї групи (див. нижче, за вибором), ілюструйте прикладами</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Знак / Значення / Символ / Знакова система • Мова / Мовлення • Семіотика / Семіологія • Семантика / Синтактика / Філософія егоцентричних слів / Прагматика / Дейкис <p>2. Ознайомтесь з класифікацією А-Е людей, за Бруно Латуром (див. базові ресурси). Обґрунтуйте своє ставлення до символічної реальності і місце в класифікації семіотичних іконофілів-іконоборців.</p>	<p>Завдання допоможуть зорієнтуватись в термінології курсу. Розібравшись зі змістом понять і підібравши приклади, Ви не тільки зможете взяти участь у дискусії під час заняття, а й будете готові виконати важливу частину завдання до залікового модулю (див. завдання 10).</p> <p>Звернення до англomовних енциклопедій та журналів (напр. Stanford) дозволяє розвинути роботи з англomовною літературою, розширити словниковий запас,</p> <p>Порада: З перших тижнів курсу передивіться всі завдання, зверніть увагу на рекомендовані базові тексти – вони будуть зустрічатись в наступних завданнях. Зареєструйтесь на курсі в ресурсі Moodle (https://moodle.chnu.edu).</p>

					ua/course/view.php?id=1354).
1	Знаки і символи у соціокультурному просторі (моделювання у філософії – мисленнєві експерименти) (завдання 1)	5	T5-6 Усне обговорення: Сем 2	<p>1. Ознайомтесь з аналізом філософських мисленнєвих експериментів в публікаціях (будь-яких два експерименти, за вибором, можна з різних джерел)</p> <p><i>Джерело 1 (укр):</i> Сенетий Д.П. Три найвпливовіші аргументи проти матеріалізму у сучасній філософії свідомості // Наука. Релігія. Суспільство. — 2013. — № 4. — С. 75-82. (https://drive.google.com/file/d/1gjRMfsl37QjWs9o3ROzXxWtbmOvGaZu1/view?usp=sharing)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Аргумент зомбі (с. 2 пдф) • Кажан (с. 4 пдф) • Кімната Мері (с. 5 пдф) • Китайська кімната (с. 5 пдф) • Тест Тьюрінга (с. 6 пдф) <p><i>Джерело 2 (англ.+рос. переклад):</i> Оригінал (англ), Деніел Деннет: <i>Where Am I? from Brainstorms: Philosophical Essays on Mind and Psychology</i>, Daniel C. Dennett, © Bradford Books (1978). Переклад (рос.): https://nature-wonder.livejournal.com/159470.html</p> <ul style="list-style-type: none"> • Мозок в банці • Гамлет і Йорік <p><i>Джерело 3 (англ.):</i> Swartwood, J. (2017). <i>Fanciful Examples. Metaphilosophy.</i> https://doi.org/10.1111/meta.12234</p> <ul style="list-style-type: none"> • Шоколад і вбивця цуценят (Norcross; с. 4 пдф) • Скрипаль і спільнота любителів музики (Thomson; с. 5 пдф) • П'ятий землетрус (Parfit; с. 7 пдф) • Інопланетянин з п'ятаком (Warren; с. 8 пдф) • Афродізіак (McMahan; с. 12 пдф) 	<p>Завдання дозволяють пригадати/актуалізувати інформацію з філософії свідомості, філософії мови, етики.</p> <p>Поточні результати цих міні-досліджень доречно обговорювати на семінарських заняттях. Можна працювати в творчих групах (2 студ.) чи індивідуально.</p> <p>Порада: Подумайте про форму Вашого проекту – це може бути есей, віртуальна презентація результатів міні-дослідження, організація під час заняття реконструкції «дискусії» між персонажами експериментів тощо. У завданні наведений орієнтовний перелік джерел, але є можливість розвитку профнавичок пошуку релевантних джерел, нових публікацій за темою. Використовуйте свої знання англійської мови.</p>

				<p>Визначте знаки і символи, необхідні для розуміння змісту експериментів, цільову аудиторію, фрейми. Чи погоджуєтесь з оцінкою обраних експериментів, наведеною в статті? Якою могла би бути ваша аргументація в обраних ситуаціях? Чи була би ваша аргументація такою самою, якби ви представляли відмінний соціокультурний простір (не Україну XXI ст., а, наприклад, переважно мусульманську Гвінею Західної Африки XX ст. чи Афіни V ст. до н.е. – обрати іншу перспективу можете самостійно). <u>Напишіть есей з відповідями на наведені вище питання (до 500 слів).</u></p>	
2	<p>Порівняння вторинного значення символів в різних культурах (завдання 2)</p> <p>Stanford Encyclopedia of Philosophy https://plato.stanford.edu/entries/peirce-semiotics/ (Ч. Пірс) https://plato.stanford.edu/entries/semiotics-medieval/ (історія семіотики)</p>	4	<p>Т 7 Усне обговорення: Сем 3</p>	<p>1. <u>Лінгвістичний аспект</u> Почитайте розділ (один, за вибором, див. нижче) з твору Мартіна Бубера «Шлях людини за хасидським вченням» (укр.), https://chtyvo.org.ua/authors/Buber_Martin/Ya_i_Ty_Shliakh_liudynu_za_khasydydkym_vchenniam/ <u>Поясніть значення символів, вказаних для обраного вами розділу, у хасидському контексті, за М. Бубером, а також знайдіть паралелі в інших культурах і текстах. Порівняйте вторинне значення символів-паралелей і напишіть есей до 400 слів:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>РОЗДІЛ 3. РІШУЧИСТЬ</u> (сс. 242-248 пдф) / <u>зшиті клепті</u> (сс. 245-246 пдф) / <u>гра у шахи</u> (с. 248) <p><u>Ідеї для зіставлення значень (можете обрати й інші символи/тексти!):</u> Гра у шахи (<u>Сосюр, Ферліан де. Курс загальної лінгвістики (укр)</u>) (https://bit.ly/3ubKgjpr) – с. 20 пдф) Цілісність [дитини] (<u>Святий Августин. Сповідь</u>) (http://194.44.152.155/elib/local/sk750294.pdf ; с. 6 пдф) • <u>РОЗДІЛ 5. НЕ ЗАЙМАЙСЯ СОБОЮ</u> (сс. 255-260) / <u>перли</u> (с. 257 пдф) / <u>ключі, ключник</u> (с. 259 пдф) <p><u>Ідеї для зіставлення значень (можете обрати й інші символи/тексти!):</u></p> </p>	<p>Поради: Звертаю увагу – маєте можливість самостійно обрати символи і тексти для порівняльного аналізу! Можна працювати в творчій групі (2 студ.). Раджу розподілити матеріал в групі, щоб уникнути повторів. Інший варіант – обрати всім один розділ і самостійно підібрати паралелі в культурах, організувати дискусію / міні-конференцію під час семінару.</p>

				<p>Перлина <u>(Святий Августин. Сповідь</u> https://chtyvo.org.ua/authors/Augustinus_Aurelius/Spovid/ + Біблія)</p> <p>Ключниця (про Зевса, <u>Платон. Держава</u> https://chtyvo.org.ua/authors/Plato/Derzhava/; с. 67 пдф)</p> <p>● <u>РОЗДІЛ 6. ТАМ, ДЕ СТОЇШ</u> (сс. 260-268 пдф) / <u>скарб</u> (сс. 262-264 пдф) / <u>вогонь</u> (с. 263) / <u>передпокій</u> (с. 265)</p> <p><u>Ідеї для зіставлення значень (можете обрати й інші символи/тексти!):</u></p> <p>Вогонь (<u>Платон. Держава</u> https://chtyvo.org.ua/authors/Plato/Derzhava/; с. 210 пдф)</p> <p>Скарб (<u>Святий Августин. Сповідь</u> https://chtyvo.org.ua/authors/Augustinus_Aurelius/Spovid/ + Біблія)</p> <p>2. <i>Урбаністичний аспект</i></p> <p>Знайдіть в архітектурі Чернівців (місто – за вибором) символи різних культур, підготуйте презентацію щодо інтерпретації (зірка, пальма, мушля, лев, інші).</p> <p>На запит – екскурсія на єврейське кладовище (вул. Зелена, м. Чернівці) і ознайомлення з інтерпретацією символів в епіграфіці.</p>	
3	Порівняльний аналіз лінгвістичних і соціальних знаків у дискурсах (завдання 3)	4	Т 8 Усне обговорення: Сем 4	<p>Визначте наявні різновиди знаків, представлених у текстах (лінгвістичних текстах, тексті міста), за класифікацією Т. Сібока (сигнали, симптоми, індекси, імена, символи, іконічні знаки; Sebeok, Thomas A., <u>Signs: an introduction to semiotics</u> (англ) - https://bit.ly/3H1T1co сс. 53-72 пдф) – чи є вони соціально зумовленими?</p> <p><u>Аналіз текстів:</u></p> <p>1. Перегляньте наведені нижче зразки дискурсу. Виконайте завдання, за вибором.</p> <p>Виконайте вправу на порівняльний аналіз характеристик дискурсу (англ.), за виданням «The Discourse of Advertising» Гая Кука (цитовано за Guy Cook; сс. 147-148;</p>	<p>Порада: Підготуйте дискусійні питання для обговорення з одногрупниками під час семінарського заняття. Корисним для всіх також буде підібрати приклади знаків, за класифікацією Т. Сібока (сигнали, симптоми, індекси, імена, символи, іконічні знаки) – спирайтесь на опис</p>

				<p>https://drive.google.com/file/d/1omQ1Wf-zldNEdXqnSRlaWCm9S_20BydD/view?usp=sharing).</p> <p>o Compare the following poem and advertisement:</p> <p>a. A poem by William Carlos Williams</p> <p style="text-align: center;"><u>This is just to say</u> <i>I have eaten the plums that were in the icebox and which you were probably saving for breakfast Forgive me they were delicious so sweet so cold</i></p> <p>b. An advertisement for Marks & Spencer (the picture shows three peaches)</p> <p><i>You, you and you All our peaches are individually chosen They're handpicked from the sunniest outside branches So they are plumper, sweeter and juicier. For the freshest fruit, pick Sunburst at Marks & Spencer</i></p> <p>Завдання (за вибором, есеї до 400 слів):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Чи можливо використати (а) замість (б) в рекламному дискурсі? Наведіть аргументи, враховуючи цільову аудиторію, соціокультурний контекст (сучасний/історичний), перлокутивний ефект. • Визначте 2-3 лінгвістичних знаки з наведених вище текстів, спираючись на опис характеристик лінгвістичного знаку, за Ф. де Сосюром (<u>Сосюр</u>, 	<p>характеристик і приклади з тексту «<u>Signs: an introduction to semiotics</u>» (https://bit.ly/3H1Tlco сс. 53-72 пдф), це знадобиться під час виконання наступних завдань.</p>
--	--	--	--	---	--

				<p><u>Фердінан де. Курс загальної лінгвістики (укр)</u> (https://bit.ly/3ubKgjp) – сс. пдф 45-52.)</p> <p>3. <i>Місто як текст</i></p> <p>Ознайомтесь з матеріалом (<i>Верменич Я. Проблеми дефініції і генезису міста у науковій спадщині М. Вебера</i>, https://chtyvo.org.ua/authors/Vermenych_Yaroslava/Problemy_definitsii_i_henezyzu_mista_u_naukovii_spadschyni_M_Vebera/), на прикладі міста (за вибором) створіть перелік характеристик, що визначають унікальність міста, укладіть блок-схему тематичних груп характеристик, презентуйте і обговоріть з групою.</p> <p>Альтернативні завдання (укр/рос):</p> <p>1. Ознайомтесь зі статтю <i>Нечипоренко Анастасії (2009) «Мода як семіотична форма структуралізації дійсності в добу постмодерних уявлень»</i> - https://shron1.chtyvo.org.ua/Studia_methodologica/N2_9.pdf? С. 21-26</p> <p><i>Напишіть есей до 400 слів, погоджуючись (чи ні) з аргументацією авторки, підберіть власні приклади.</i></p> <p>2. Почитайте твір Ш. Бодлера «Мотузка»</p> <p>(https://komubook.com.ua/blog/paryzkyj-splin-uryvky) <i>Напишіть есей до 400 слів, знайдіть знаки, зумовлені соціальним контекстом – аргументуйте щодо впливу денотації та конотації знаків на розуміння тексту.</i></p>	
4	Мисленнєві експерименти і теорія ігор як семіотичні практики (завдання 4) КРЗМ 1	7+5, захис т +3	Т 9 Усне обговоре ння: Сем 3-4 + конс	<p><i>Завдання (одне, за вибором):</i></p> <p>1. Ознайомтесь з експериментом Т. Нагеля «як це – бути кажаном» (https://bit.ly/3HCXJ9g), запропонуйте мисленнєві експерименти, пов'язані з технологічними (ІТ), освітніми, оборонними, архітектурними і містобудівними рішеннями, за умови наявності у суб'єктів можливості відчувати і застосовувати ехолокацію. Які рішення були би доцільними в нашому</p>	Вам запропоновано, на вибір, завдання х етики, соціальної філософії чи відкриті (за вашим дослідженням). Гіпотетично, принципи і результати моделювання можуть бути обґрунтовані і

				<p>просторі? Які наявні технології і рішення втратили би сенс?</p> <p>2. Ознайомтесь з мисленнєвим експериментом «вагонетка» (скористайтесь онлайн-моделюванням https://www.moralmachine.net/ (англ. чи рос.); базові правила про вагонетку – у розділі Classic за посиланням).</p> <p><i>Визначте паралелі з «фрірайдерством» і «дилемою в'язня» з курсу філософії політики. Чи погоджуєтесь з описом ваших результатів?</i></p> <p>Почитайте статтю Філіпі Фут (авторки «проблеми вагонетки»): https://www2.econ.iastate.edu/classes/econ362/hallam/Readings/FootDoubleEffect.pdf (англ.)</p> <p><i>Чи погоджуєтесь з правилами і аргументами Ф.Фут? Наведіть свої міркування (есей до 400 слів) щодо ефективності цього експерименту як семіотичної практики моделювання норми.</i></p> <p>3. Б. Андерсон у статті 2019 року щодо методології міграційних студій звертається до порівняння Мілза - раса / відьма / флогістон (https://comparativemigrationstudies.springeropen.com/trac/k/pdf/10.1186/s40878-019-0140-8.pdf ; англ., сс. 7-8)</p> <p>Прочитайте зіставлення. <i>«Mills (2017) helpfully compares 'race' to 'phlogiston' and 'witch'. 'Phlogiston' was a gas that was believed to be omitted by materials on combustion, but when phlogiston was proven not to exist it was dropped as a scientific construct. Conversely, witches in the sense of evil women with magical powers do not exist either, but the witch is still used in stories and as a term describing believers in Wiccan religion. ... 'race' is arguably more like 'witch' than 'phlogiston' in that many social and political theorists have contended it can still do useful work for us... Instead of seeing race... as part of a natural hierarchy, one reconceptualizes it so it refers to one's structural location in a racialised social system, thereby generating a successor concept. People are 'raced' according to particular rules – we shift from a noun to a verb, from a pre-existing 'natural' state to</i></p>	<p>використані у вашій магістерській роботі.</p> <p>Порада: Проведіть обговорення моделей і висновків у групі, а також з викладачами, студентами і аспірантами-філософами – зворотний зв'язок дозволить вам уточнити модель, оцінити її прозорість і дослідницьку ефективність. Гарний приклад критики мисленнєвих експериментів можете знайти тут: Swartwood, J. (2017). <i>Fanciful Examples. Metaphilosophy.</i> https://doi.org/10.1111/meta.12234</p>
--	--	--	--	---	---

				<p><i>an active social process.</i> (Андерсон цитує за Mills, С. (2017). <i>Black rights/white wrongs: The critique of racial liberalism.</i> Oxford: Oxford University Press; p. 5)</p> <p>Визначте компоненти групи <i>раса / відьма / флогістон</i>, (сигнали, симптоми, індекси, імена, символи, іконічні знаки) – спирайтесь на опис характеристик і приклади з тексту «<i>Signs: an introduction to semiotics</i>» (англ); https://bit.ly/3H1Tlco сс. 53-72 пдф; або Ділі, Джон. <i>Основи семіотики</i> (укр); https://bit.ly/3u1rfjz https://chtyvo.org.ua/authors/Deely_John/Osnovy_semiotyky/ сс. 82-98). Чи погоджуєтесь, що раса в сучасності ближче семіотично до позначення <i>відьма</i>, а не <i>флогістон</i>? Наведіть власні аргументи.</p> <p>4. Укладіть власний мисленнєвий експеримент і напишіть його обґрунтування (до 500 слів). Можна взяти за основу дослідницьке питання / проблему з вашого магістерського дослідження.</p> <p><i>Яку проблему / дослідницьке питання окреслює ваш експеримент? Які семіотичні засоби ви використовуєте для моделювання?</i> (сигнали, симптоми, індекси, імена, символи, іконічні знаки) – спирайтесь на опис характеристик і приклади з тексту «<i>Signs: an introduction to semiotics</i>»; https://bit.ly/3H1Tlco сс. 53-72 пдф; або Ділі, Джон. <i>Основи семіотики</i> (укр); https://bit.ly/3u1rfjz https://chtyvo.org.ua/authors/Deely_John/Osnovy_semiotyky/ сс. 82-98).</p> <p><i>Проведіть опитування в групі. Зберіть рекомендації колег щодо зрозумілості/повноти/логічності/ ефективності розробленого вами мисленнєвого експерименту.</i></p>	
5	Вивчення символічного тексту на прикладі міста: урбаністика, топоніміка, літературний текст міста (психогеографічний дрейф) (завдання 5)	4	Т 10 Усне обговорення: Сем 5	<p>Ознайомтесь з теорією фланерства і сприйняття урбаністичного простору і натовпу, за Ш. Бодлером (https://komubook.com.ua/blog/paryzkyj-splin-uryvky), і методологією психогеографічного дрейфу, за Гі Дебором (https://kontur.media/drift_theory).</p> <p>Укр. мовою - матеріали про місто як світ буття людини і екзистенційну проблему:</p>	Завдання передбачає формування навичок збору і обробки інформації, постановки і аналізу проблеми, підбору доцільної методології.

				<p>Карповець М. «Місто як світ людського буття» (https://lib.oa.edu.ua/files/funds/vudavnutstvo/Monografija_Karповec.pdf)</p> <p>Бровко О. «Місто як екзистенційна проблема» (http://litmisto.org.ua/?p=25375)</p> <p><i>Англ. мовою – тези про текст міста з конгресу з семіотики (12th World Congress of Semiotics, Sofia 2014, 16-20 September, New Bulgarian University; https://bit.ly/3KrTq0y)</i></p> <p><i>Виконайте завдання (за вибором):</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Характеризуйте населений пункт (наприклад, Чернівці), з огляду на семіотичний комфорт урбаністичного простору, анонімність, вплив культурних практик на містян; назви об'єктів у місті, тимчасові і постійні знаки, символи. • Проведіть опитування жителів населеного пункту, щодо вербальних, символічних і топологічних асоціацій з містом. Обґрунтуйте підстави для вибірки (жителі/не-жителі міста, вік, стать, професійна сфера тощо). Напишіть есей на основі результатів – презентуйте текст міста, що утворився. Чи відповідає він стереотипам і Вашим семіотичним очікуванням? 	<p>Оберіть одне завдання, яке Вам до вподоби. Можна працювати в творчих групах (2 студ.) чи індивідуально.</p> <p>Порада:</p> <p>Зверніть увагу – матеріали цього завдання можуть стати основою для виконання залікового проекту з тексту міста (див. завдання 10)</p>
6	Аналіз дискурсів: методика і обмеження (завдання 6)	3 +захи ст	Т 11 Усне обговорення: Сем 5	<p>Визначте відомі вам алгоритми створення цілісного тексту.</p> <p>1. <i>Лінгвістичного</i></p> <p>Підберіть ілюстративний сюжетно-функціональний матеріал на основі філософського твору (за вибором):</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Платон «Держава» АБО</i> - <i>Г. Сковорода «Розмова п'яти подорожніх про істинне щастя в житті»</i> <p>2. <i>Урбаністичного</i></p> <p>Укладіть текстовий і символічний портрет жителя міста, обґрунтуйте обрані риси і критерії відбору відповідно до наявного знакового простору. Укладіть перелік вимог до особи, що прагне інтегруватись у соціокультурний простір обраного Вами міста.</p>	<p>Завдання розвиває профнавички роботи з текстами на перетині філософської і літературознавчої традиції.</p> <p>Порада:</p> <p>Підберіть вдалі приклади з текстів і підготуйте дискусійні питання для обговорення семіотичного змісту цих</p>

				<p>Припустіть, чи можливий вплив на «портрет» шляхом змін в архітектурі, проектуванні, будівництві, соціальної інженерії.</p> <p><i>Порада:</i> ознайомтесь з прогнозами і наслідками «османізації» Парижа. Також можна порівняти «портрети жителя» кількох міст, за вибором.</p> <p><u>Зробіть висновок/припущення про підстави для інтерпретації семіотичних елементів філософського тексту, можливості і обмеження застосування літературознавчих інструментів до тексту (лінгвістичного тексту і тексту міста).</u></p>	фрагментів на семінарському занятті.
7	<i>Зіставлення перлокутивного ефекту дискурсів</i> (завдання 7)	3 +захист	T 12 Усне обговорення: Сем 6	<p>Визначте фрейми, необхідні для розуміння обраного тексту (ідеї для вибору див. нижче), знаки і символи (формат заміщення об'єкта; вплив мови оригіналу/перекладу на розуміння; потребу у знанні текстового поля і соціокультурного простору адресатів). Якою є цільова аудиторія? Чи можна визначити, яким є прогнозований вплив і очікувана реакція? Чи є вплив прямим/прихованим?</p> <p><u>Ідеї для вибору текстів:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Відомі фальсифікації – критика науки <p><i>A. Сокал</i> http://psylib.org.ua/books/sobri01/txt13.htm ;</p> <p><i>A. Азімов</i> https://cutt.ly/Sfjubef</p> <ul style="list-style-type: none"> - Філософські есеї (наприклад, https://chtyvo.org.ua/authors/John_Stuart_Mill/Pro_svobodu_ta_inshi_ese_zbirka/ чи інші) - Політичні дискурси (інавгураційні промови, політичні новини щодо персоналії чи події з кількох джерел) - Дискурс реклами як апеляція до семіотичного досвіду (комерційна, політична реклама – провести експертизу знаків, символів, фреймів, оцінити маніпулятивність) 	<p>Завдання є корисним для актуалізації міждисциплінарних зв'язків, формування навичок експертизи і постановки проблем и.</p> <p>Порада: Продумайте форму презентації результатів міні-дослідження під час семінарського заняття. Це може бути квест для групи за символами і фреймами в текстах, дискусія, есей, Kahoot.</p>
8	<i>Вивчення мови як засвоєння знакової системи: в полі білінгвізму і диглосії</i> (завдання 8)	3 +захист	T13 Усне обговорення:	<p>Напишіть есей-самоаналіз, окресліть особливості формування мовної особистості, сформулюйте дискусійні питання для групи, з метою обміну семіотичним досвідом.</p>	Вдосконалюйте профнавички експертизи,

			Сем 6	<p>Визначте, як впливає середовище на формування мовної особистості: місце народження, міграція, політичні процеси, зміни в оточенні. Наведіть урбаністичні і соціокультурні приклади впливу (містобудівні рішення, мовна політика, пропаганда).</p> <p><i>Визначте особливості власної первинної і вторинної мовних особистостей, за критеріями:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Якою є структура Вашого білінгвізму: Вроджений чи сукцесивний (набутий)? Симетричний чи асиметричний? Автономний чи змішаний? • Укладіть блок-схему власної мовної компетентності, врахувавши всі мови, якими оперуєте (позначте рівень володіння – рецептивний, репродуктивний чи продуктивний; знання лише графічної форми літер тощо). • Чи є у Вас домінантна мова? Чи існує розподіл за сферами використання мов (наприклад, раціональна/емоційна)? Чи є Ваш білінгвізм комунікативною / соціальною / когнітивною перевагою (аргументи, приклади)? • Чи є в сучасному світі білінгвізм необхідністю для фахівців з філософії? (обґрунтуйте відповідь) <p><i>Оцініть мови, якими володієте, з огляду на диглосію:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Чи можна їх поділити в сучасному вжитку за сферами використання, на Н/L (елітарну «високу» / масову «низьку»)? (обґрунтуйте) • Чи впливає статус мов, якими володієте, на Ваш комунікативний простір (позитивно / нейтрально / негативно; обґрунтування). <p><i>Укладіть стратегію розвитку власних мовних особистостей. Які чинники берете до уваги?</i></p>	<p>прогнозування, менеджменту ризиків. Міждисциплінарні зв'язки: психолінгвістика, лінгводидактика.</p> <p>Порада: Завдання, за бажання, <u>можна виконувати у парах</u> – у форматі оформленого інтерв'ю з обговоренням. <u>Презентацію блок-схем і дискусію доцільно провести під час семінарського заняття.</u></p> <p>Дискусійне питання до роздумів: Чим керуєтесь під час вибору мови для вивчення? (Ситуація: <i>Уявіть, що отримали грант і маєте можливість вивчати у найкращого фахівця зі світовим іменем одну з двох мов: німецьку чи арамейську. Обґрунтуйте вибір.</i>)</p>
9	Переклад під кутом зіставлення знакових систем (завдання 9) КРЗМ 2	3*5 =15	Т13-15 Усне обговорення:	<p><i>Точний і буквальный переклад – умови і обмеження</i></p> <p><u>Проаналізуйте семіотичну структуру тексту (або фрагменту тексту, за вибором):</u> визначте фрейми, необхідні для розуміння; спрогнозуйте семіотичні лакуни,</p>	Завдання актуалізує знання з філософії мови,

			Сем 5-6 + конс	<p>що можуть вплинути на точність перекладу; наведіть аргументацію щодо можливих причин таких розходжень, їхньої природи (знаки чи символи?), можливості подолання.</p> <p>Додатково: спробуйте перекласти самостійно фрагмент філософського чи художнього твору, мовну пару обирайте, виходячи з власної лінгвістичної компетентності.</p> <p><u>Орієнтовний перелік текстів для аналізу:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • "Іліада" Гомера (укр переклад - http://www.ae-lib.org.ua/texts/homer_iliad_ua.htm) • Поезії, за вибором (https://slova.org.ru/hlebnikov/zakljatiesmekhom/; https://tyzhden.ua/Culture/214811) • Мисленнєві експерименти з філософської статті (https://www.researchgate.net/publication/316436997_Fanciful_Examples) <p><i>Топоніміка і переклад</i> Напишіть есей на 400 слів, висловте позицію щодо найменування 3-5 архітектурних/географічних об'єктів і особливостей перекладу. Країна і місто – за вибором.</p>	<p>історії філософії, герменевтики.</p> <p>Порада: Текст для аналізу можна обрати самостійно – наприклад, проаналізувати можливі семіотичні лакуни в основному перекладному джерелі з Вашої магістерської роботи і спрогнозувати вплив цих лакун на наукове дослідження. Підготуйтеся до обговорення – станьте модератором дискусії під час семінару.</p>
10	<p>Виконання самостійних проєктів (вивчення знаків і символів у соціокультурному просторі (практичне завдання 10 - залікове)</p> <p>https://moodle.chnu.edu.ua/mod/assign/view.php?id=34025</p> <p>https://moodle.chnu.edu.ua/mod/assign/view.php?id=34026</p>	40	T15 Усне обговорення: Сем 7-8 + конс	<p>Завдання виконується на основі курсу Moodle (Секція 8): Ознайомтесь із запропонованими рекомендаціями до проєктів (https://moodle.chnu.edu.ua/mod/assign/view.php?id=34025 ; https://moodle.chnu.edu.ua/mod/assign/view.php?id=34026)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Оберіть один з двох проєктів (див. перелік орієнтовних варіантів виконання кожного проєкту в рекомендаціях; можна запропонувати свій варіант – повідомити заздалегідь) • Підготуйтеся до захисту проєкту на останньому семінарському занятті (розробіть блок-схеми, ілюстративний вербальний і графічний матеріал, дискусійні питання до аудиторії чи власні мисленнєві експерименти для обговорення) 	<p>Захист завдання відбуватиметься під час міні-конференції. Мета – продемонструвати практичне застосування семіотичного інструментарію в експертизі та вирішенні соціогуманітарних проблем.</p> <p>Порада: Варто обговорити розподіл тем в групі, щоб уникнути повторів; Припускається формування творчої групи (2 студентів),</p>

						якщо це виправдано обсягом аналізу даних. Під час захисту об'єктами оцінювання є виступ, ілюстративний матеріал, ведення дискусії; також додатковими балами заохочуються питання до доповідачів.
--	--	--	--	--	--	---

